

VÄRNLUND, RUDOLF

Sångare : radiospel i sju scener : av
Rud. Värnlund.

1938

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

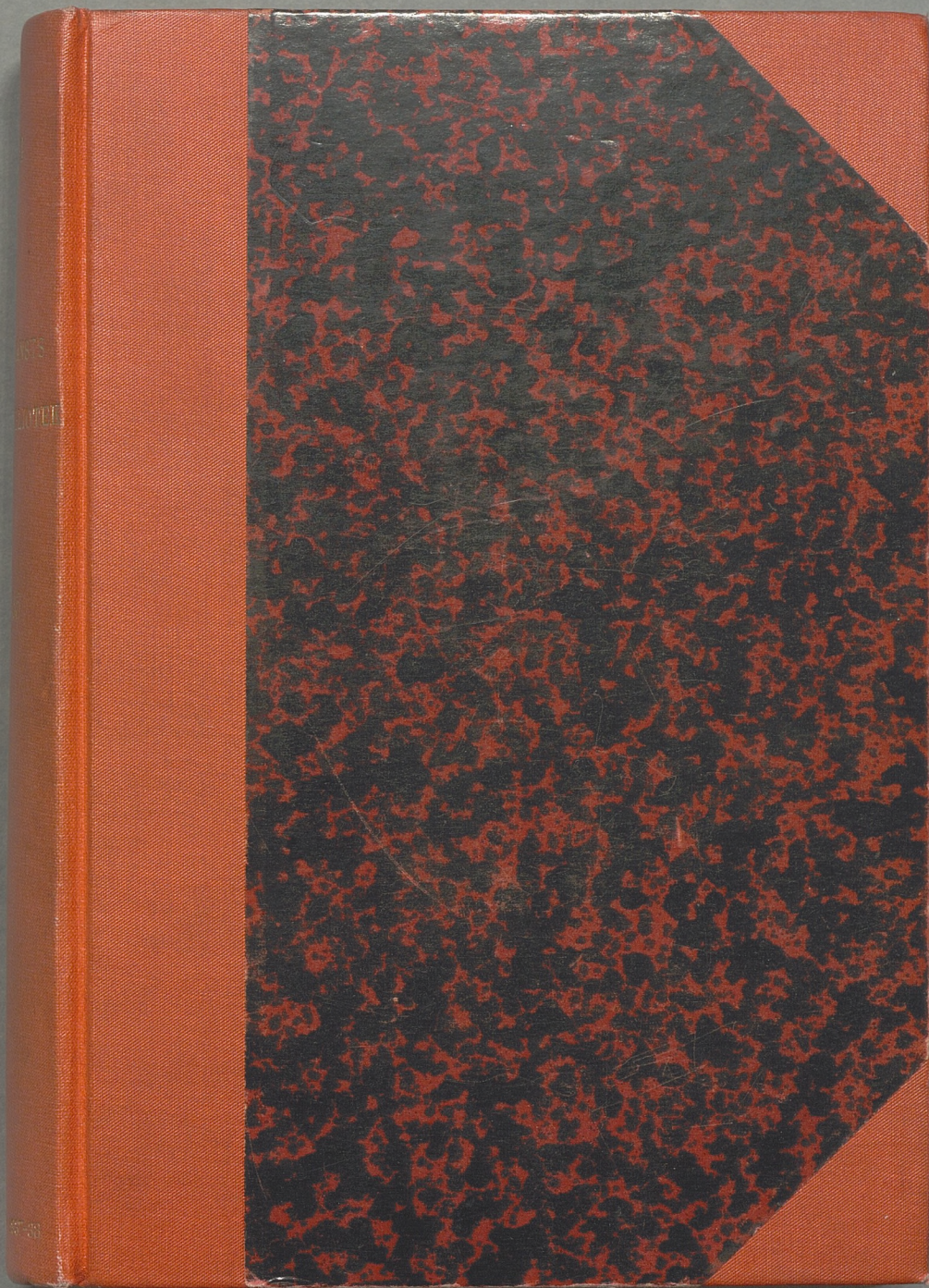
Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

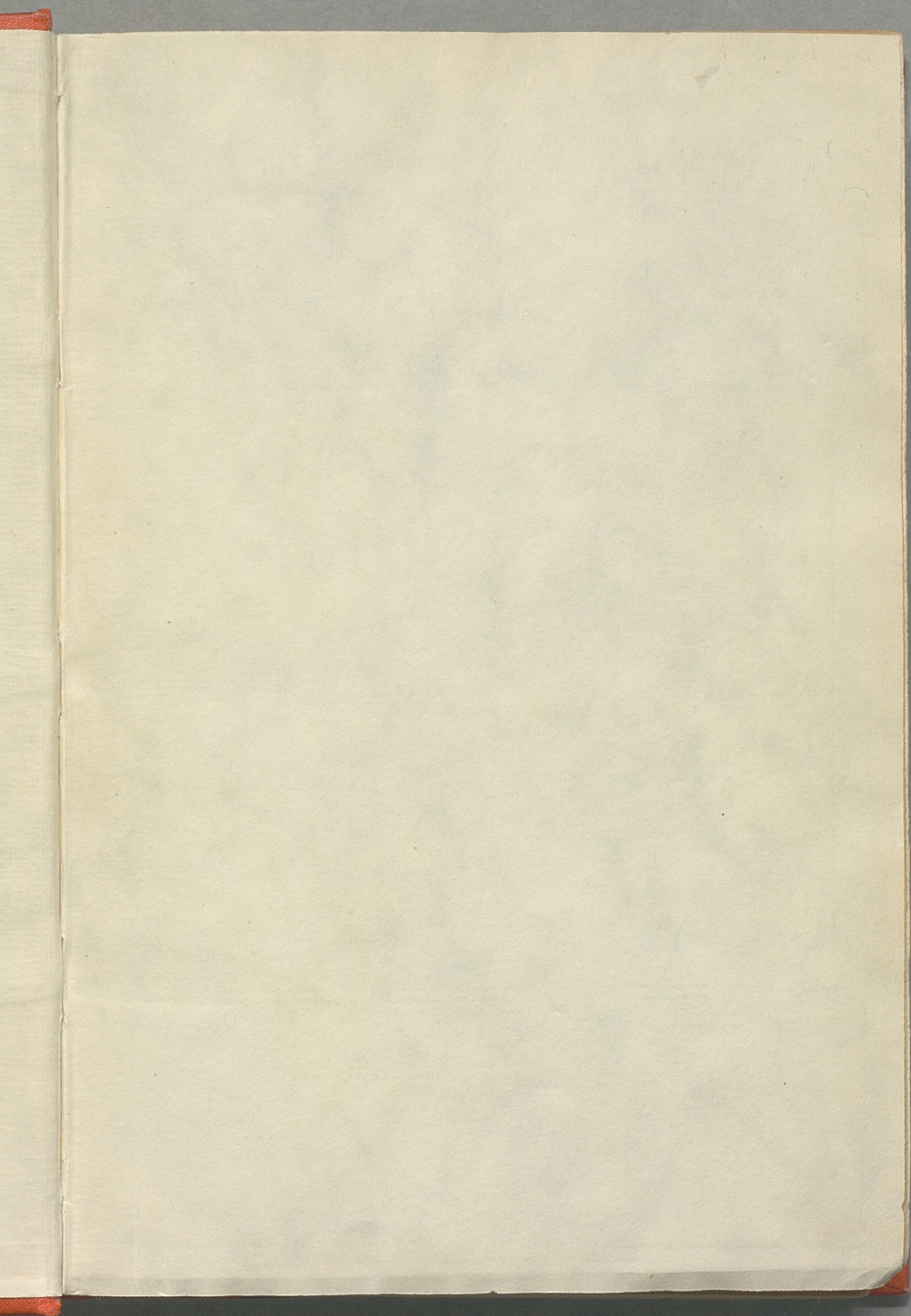
Fler e-böcker

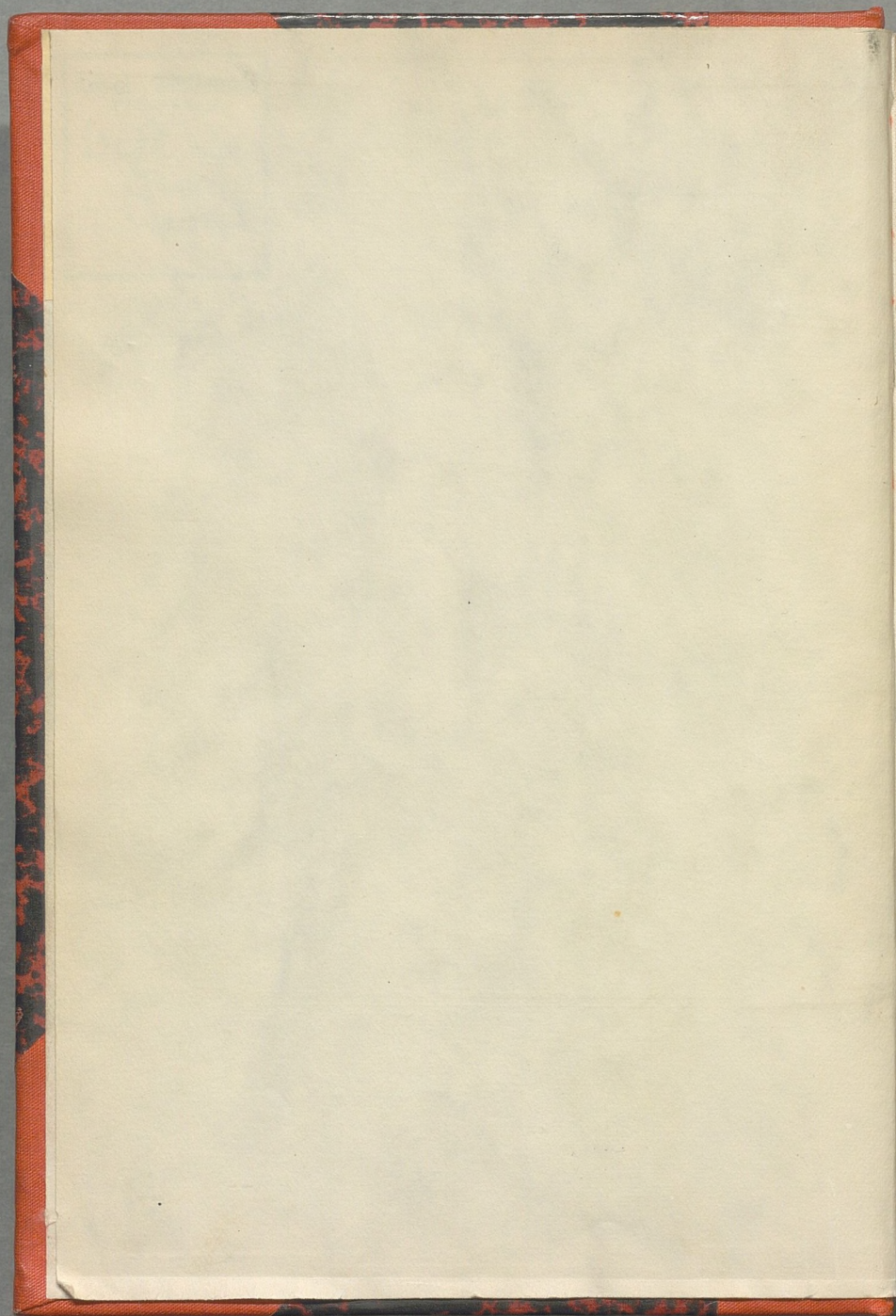
Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Vitt. Sv.
Dram.
Saml.

508. 10
Svinn.
Sänd
7

RADIOTJÄNSTS TEATERBIBLIOTEK. 31

SÅNGARE

RADIOSEL I SJU SCENER

AV

RUD. VÄRNLUND

STOCKHOLM

1938

SÅNGARE

RADIOSPEL I SJU SCENER

AV

RUD. VÄRNLUND

S T O C K H O L M

1938

PERSONERNA:

BERNHARD ERIKSSON, ung ingenjör. }
SANTESSON, bagare. } Kvar-
BROGREN, skomakeriarbetare. } tetten.
R. J. HOLMBERG, verkstadsägare. }
FRU HOLMBERG.
HARRY HOLMBERG.
FRU BROGREN.
HILDA ELANDER.
MELIN.
GÅRDSSÅNGAREN.

STOCKHOLM

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1938

FÖRSTA SCENEN.

Första scenen utspelas i Brogrens lägenhet och Hilda Elanders rum, vilka ligga bredvid varandra i ett hyreshus.

Avlägsen grammofonmusik, argentinsk tango med refrängsång, från Elanders lägenhet.

Samt närmare lyssnarna harklingar från kvartetten som "klarar struparna".

ERIKSSON: Nå, raska på nu "skomis"!

BROGREN (*kommer med haltande steg*): Jag kommer för sjutton, jag kommer!

ERIKSSON: Seså, då börjar vi. (*Tar ton i en stämpipa, varpå kvartetten börjar "Sångfoglarna" av Otto Lindblad.*)

Sångfåglarna tänkte bygga sitt näste
i lugn och frid
så trodde väl de fleste.

Kom så en korp, byggmästare blev . . .

ERIKSSON (*avbryter, disharmoniskt stönande*): Å!
Å! Å!

SANTESSON: Vad nu då? Vad är det frågan om?

HOLMBERG: Det ska väl *du* veta!

SANTESSON: Jag? Varför jag?

BROGREN: Du står ju och brummar falskt, bagare!

SANTESSON: Det är lögn! (*Sjunger ensam i basen.*)

"Kom så en korp, byggmästare blev ..."

ERIKSSON: Äh tig nu. Och hör här! (*Sjunger undervisande.*)

"Kom — så — en — korp — byggmästare — blev ..."

(*De andra falla in, vilket resulterar i kakofoni.*)

"Mot hans skrän sångfågeln stämman var så matt."

"Den korpen var så svart som en natt."

"— stämman var så matt!"

ERIKSSON: Buh! Buh! Buh! Är det sång, det där?

(*Generad tystnad.*)

HOLMBERG: Ja, vi börjar väl om då?

SANTESSON: Pån igen, ja! (*Prövande.*) La — la — la — la!

BROGREN (*härmar en bas*): Brö! Brö! Brö!

SANTESSON: Bröd — bröd! Vad menar du med det, din halta skomis?

BROGREN: Halta skomis! För dig din tjocka degknådare?

HOLMBERG: Seså pojkar, skälla ut varann får ni göra efteråt, nu ska vi vara sångarbröder! Hör du Bernhard, vad är du för en anförare?

ERIKSSON: Håll gafflan! Klara nu! Klara —

SANTESSON: Vi har ju varit klara hela tiden. Harsk! Harsk!

BROGREN: La, la, la! Här finns åtminstone inga bullar i halsen! (*Kort tystnad medan Eriksson åter tar ton.*)

SANTESSON (*skarpt*): Hör du skomis. Kan du säga

varför så många skomakare har klumpföt? Är det för att de använt skor av egen tillverkning?

BROGREN: Nej, men de har inte råd att slita mer än en sko i taget därför att ni bagare tar så bra betalt för brödet!

ERIKSSON: Hur tror ni att vi ska bli klara till sångarfesten om ni håller på så där? Färdiga?

DE ANDRA: Färdiga!

Färdiga!

Färdiga!

(Sången börjar igen.)

Sångfåglarna tänkte bygga sitt näste
i lugn och frid
så trodde väl de fleste.
Kom så en korp —

*(Sången avbrytes av att Eriksson ropar till ilsket.
Man hör en smäll.)*

BROGREN: Vad gör du mänska? Slänger du boken i väggen?

ERIKSSON: Hur ska man kunna öva när man hela tiden hör det där infernaliska grammofonskrället där inne?

BROGREN: Det kan inte hjälpas. Tänk om flickan där inne eller nån annan av grannarna skulle slänga sina saker i väggarna för att vi sjunger?

ERIKSSON: Det är ändå en viss skillnad . . .

BROGREN: Nej, det är det inte.

ERIKSSON: Vad anser du Holmberg? Är det ingen skillnad mellan vanlig hederlig sång och det där maskin-slamret?

HOLMBERG: Nja, teoretiskt sett är det väl två olika yttringar av musik . . .

SANTESSON: Men praktiskt sett beror värderingen av vilken man föredrar . . .

HOLMBERG: Dumheter! Vilken musik man föredrar är ingen praktisk fråga utan en ideell . . .

ERIKSSON: Börja inte era idiotiska debatter nu igen, det hjälper ju inte! Hur kunde vi tro att det skulle gå att repetera här? Förra gången var det likadant . . .

SANTESSON: Det var ändå skomis tur . . .

ERIKSSON: Men när hela repetitionen blir förstörd . . .

BROGREN (*häftigt irriterad*): Du behöver inte stanna, gå du bara!

ERIKSSON: Nå, nå, skrik lagom . . .

BROGREN: Dra åt skogen, säger jag! (*Haltar bort. Kort paus.*)

ERIKSSON (*lugnare och vänligare*): Seså gosse, gosse . . .

HOLMBERG: Inte duger det att vi kommer i gräl för minsta småsak, kamrater!

SANTESSON (*sjunger travesterande melankoliskt*):

”När som vilddjur kunna tämjas
tjasas av en enda blick . . .”

HOLMBERG (*stämmer in i diskant*):

”— varför kunna ej bröder sämjas
fastän de allt utav mig fick?”

BROGREN (*skrattar till*): Äsch, inte ens hin onde själv skulle kunna motstå två sånna tjusiga sirener. Seså Bernhard, förlåt att jag blev irriterad nyss. Du ska tro, det är inte roligt för mig heller att höra den där maskinen mala och mala . . .

SANTESSON: Och ändå är det ingenting mot skräddar Blomkvist som hade verkstad bredvid min butik för tre år sen: han hade två apparater för att aldrig behöva ha paus medan han bytte skivor, de gnodde på i ett enda sträck...

ERIKSSON: Inte har vi slutat gräla för att berätta historier, inte. Vi ska repetera. Hör du skomis, kan vi inte gå till storms mot mänskan där inne? Va? Varför inte?

BROGREN: Jo ser du — jag — jag tror flickan är anställd i en grammofonfirma och måste lära sig de där bitarna för publikens skull. Och så...

ERIKSSON: Och så? Sjung ut du!

BROGREN: Jo, så har hon varit hygglig mot Anna och mig medan jag gick arbetslös i vintras!

ERIKSSON: Men vi kan ju vara hyggliga tillbaks och göra en vänlig hemställan om lugn och frid.

BROGREN: För all del: gå in och tala med henne, du!

SANTESSON: Ja. Om nån ska kasta sig i grammofonlejonets gap, så är det du, Bernhard. Anföraren är skyldig att visa extra hjältemod.

HOLMBERG: Instämmer.

SANTESSON: Och om det är en flicka så finns det flera skäl: du är yngst och ser mest förförisk ut. (*Allmänt skratt.*)

ERIKSSON: All right då. Men är jag inte snart tillbaks så sänd efter polis och ambulans. Hej!

(*Man hör dörren. Kort paus.*)

FRU BROGREN: Arvid! (*Sedan närmare.*) Arvid! Varför gick Eriksson? Jag tänkte ta in kaffet nu.

BROGREN: Det kan du gott göra. Han kommer snart igen.

FRU BROGREN: Då kommer jag väl då. (*Slammer av koppar och skedar.*) Nåå, herr Holmberg, hur står det till därhemma nuförtiden?

HOLMBERG: Jo tack bra. Och jag tänker min grabb ska ta studenten om en månad — just när jag fyller fyrtio.

FRU BROGREN: Ja ja, kunskap är makt heter det. Och hur går verkstan i dessa tider?

HOLMBERG: Man får inte klaga. Men hur mår ni själv, fru Brogren? Ni ser inte kry ut.

FRU BROGREN: Det är ingen fara med mig. Flickan som kom för en månad sen tog ju litet av krafterna, men det var henne väl unt. Och nu sen Brogren fått arbete, kan jag gudskelov skratta igen. Sju månaders arbetslöshet tar på humöret som ni kanske förstår...

HOLMBERG: Men om fabriken där han fått arbete nu, skulle slå...

BROGREN: Oj! Oj! (*En kopp slår i golvet.*)

FRU BROGREN: Men Arvid då! Vilket slarv! Hur kan du sitta och sopa ner koppen så där? Tycker du vi blivit så rika nu?

BROGREN: Jag sopade inte ner koppen. Jag brände mig.

FRU BROGREN: Brände! Brände dig på armbågen? Nej, vet du... Nå, vad var det ni sa, Holmberg? Trodde ni att fabriken, att skofabriken...?

HOLMBERG: Nej då, nej jag talade bara i allmänhet! Tiderna är ju sånna att man kan vänta sig vad som helst.

FRU BROGREN: Ja ja, det ska gud veta! Men så där: var så goda. Jag tar in en ny kopp när Eriksson kommer. (*Hon går. Man hör dörren stängas.*)

BROGREN (*med stor bitterhet*): Din idiot! Kunde du inte hållit inne med det där ryktet?

HOLMBERG (*reserverat*): Inte visste jag att du och din hustru går bakom ryggen på varann.

BROGREN: Och inte heller kan du begripa att jag vill bespara henne oro och bekymmer i det längsta! Att jag vill ha henne glad och lugn åtminstone i kväll...

HOLMBERG: I morgon får hon ju ändå veta att fabriken slår igen.

BROGREN: I morgon ja, i morgon...

SANTESSON: Seså gosse, lugna dig nu. Och gå inte och klampa så där av och an...

BROGREN (*med intensiv bitterhet*): Lugna dig! Ja, det kan du säga, du som inte har en aning om vad arbetslöshet vill säga, du som bara sitter i din bagarbutik och mår bra! Men jag, jag...! Jag gick utan arbete i sju månader innan jag fick det här jobbet. Det är ett bra jobb. Jag kan tjäna skapligt på det. Men det har bara räckt i nio dar! Begriper ni? I nio dar! Och så ska jag bli utan igen! Det är som att hålla ett köttstycke framför en utsvulten hundracka och dra bort det just som han ska hugga tänderna i det! Det är... Nej, det gör detsamma! Ni begriper i alla fall inte, ni kan inte begripa...

SANTESSON (*efter kort paus*). Jag begriper inte vad sjutton Bernhard gör så länge.

HOLMBERG: Hör! Ringer det inte? Kanske han inte ens blivit insläppt... (*Ringningen ökar i styrka, sam-*

tidigt också grammofonmusiken. En dörr ryckes upp, kraftiga steg.)

HILDA: Vad nu? Vad är ni för en, om jag får fråga? Som kommer inrusande så där!

ERIKSSON: Ja, varför öppnar ni då inte när folk ringer? Jag — jag ... Nej, i himlens namn! (*Grammofonen tystnar tvärt.*)

HILDA: Vad gör ni? Stoppar ni min grammofon?

ERIKSSON: Ja — puh! — ni ursäktar väl? (*Med travesterad artighet.*) Jag ville bara i all ödmjukhet hemställa från oss där inne att ni låter den där apparaten vila åtminstone en timme.

HILDA (*med spelad förvåning och spydighet*): Nej, vad säger ni? Hör ni till dem där inne? Sångarna? Det skulle jag verkligen inte kunnat tro om ni inte själva sagt det. Nej sannerligen, ni ser ju ut som en frisk människa!

ERIKSSON: Nä, hör nu ...

HILDA: Ja, förlåt, förlåt för guds skull! Jag trodde ju faktiskt att det bara var halta, blindade och döva, som höll på där inne! Det låter så roligt, ni kan inte tänka er hur roligt det låter ... (*Gnolar skämtsamt.*)

”Sångfågeln tänkte bygga sitt näste —”

Nej, jag måste absolut spela grammofon! Annars dör jag av skratt! (*Några takter av apparaten.*)

ERIKSSON (*rasande*): Stäng av, säger jag! Stäng av! (*Apparaten tystnar; kort paus.*)

SANTESSON: Hör bara! Nu har de rykt ihop på allvar!

HOLMBERG: Det skulle vara en syn för gudar!

BROGREN: Håll mun! Hon som i alla fall varit så hygglig... (*Rösten dör bort.*)

ERIKSSON: Ni vill alltså inte göra oss den tjänsten att hålla tyst en stund?

HILDA: Absolut inte! Och jag fattar inte hur ni kan begära någe så dumt.

ERIKSSON: Dumt!?

HILDA: Dumt ja! Jag sa dumt. För resten hör det till mitt jobb att lära mig de här bitarna. Men er begäran skulle vara lika fånig ändå!

ERIKSSON: Vet ni — om jag bodde granne med er en tid så skulle ni med er sabla maskin få mitt förstånd på ert samvete!

HILDA: Det tror jag visst det, så löst som det tycks sitta. Men det blev tydligen ingen tung börda för mig! Ja, adjö med er. Hälsa... Och nu börjar jag från början.

ERIKSSON: Dra åt... (*Hon skrattar. Grammofonen börjar samma stycke från början, först högt, sedan lägre, efter det Eriksson avlägsnar sig.*)

HOLMBERG: Nå, du kommer äntligen, Bernhard. Fast du lyckades visst inte få bukt med odjuret?

ERIKSSON (*retligt*): Nä, det hör du väl!

SANTESSON: Vi får väl vara glada åt att du kom helskinnad ur bataljen — om det också gick med knapp nöd. (*Han skrattar.*)

ERIKSSON: Va? Med knapp nöd?

SANTESSON: Ja, du är ju röd som en kokt kräfta i synen.

ERIKSSON: Dra så långt pepparn växer...!

BROGREN: Gråla inte nu. Kan vi inte repetera så ska vi väl ändå ha lite kaffe. Anna!

FRU BROGREN (*närmande sig*): Du behöver inte ropa. Jag kommer. Se här en kopp till — håll till godo. (*Med ändrad röst.*) Arvid. Vad är det för notis du klippt ur "Nyheter" för i dag?

BROGREN: Vad? Har jag? — Å ja visst ja! Det var en notis jag tänkte visa pojkarna.

FRU BROGREN: Får jag se den.

BROGREN: Du? Varför det? Den kan inte intressera dig...

FRU BROGREN: Är du säker på det? Stod det inte i den att fabriken du fått arbete i ska slå igen?

BROGREN: Men du hör ju, Anna...

FRU BROGREN: Hör! Nej, jag hör inte annat än att du ljuger! Och det är ju meningslöst, det står ju ändå i kvällstidningen! Se här bara! Kan du läsa?

BROGREN: Nå ja, det — det...

FRU BROGREN: Arvid! Arvid! Varför behövde du dölja det för mig? Det är ju inte ditt fel att fabriken stängs! Inte ditt fel att tiderna är svåra! Och om du ville bespara mig oro, så — herregud har jag inte delat så många svårigheter förut med dig att jag kunde få del av den här också genast? I stället för att du ska gå och bära på allt ensam, du... (*I detta ögonblick tystnar grammfonen mitt i stycket. Det blir en sekunds paus.*)

ERIKSSON (*som om han triumferande springer upp*): Hörde ni, gossar? Hon stängde av mitt i biten! Hon gav sig ändå! Hon gav sig! Och nu sätter vi i gång! (*Han klappar i händerna.*) Plats! Plats!

SANTESSON: Men kaffet då i herrans namn...

ERIKSSON: Strunt i kaffet din magdyrkare! Konsten framför allt!

FRU BROGREN (*skämtsamt*): Men det är nog bäst jag håller det varmt ändå...

ERIKSSON: Färdiga nu!

DE ÖVRIGA (*medan de harkla sig*): Färdiga. Färdiga. Färdiga. (*Sedan sång.*)

"Sångfåglarna tänkte bygga sitt näste — etc.

Gong-gong.

ANDRA SCENEN.

Mitt i sången höres gong-gongen. Därefter börjar svagt surr av några maskiner, vilka helt överrösta kvartetten och dominera. Slutligen höres Eriksson gnola ensam, med maskinsurret i bakgrunden.

Man är i Holmbergs verkstad. Eriksson telefonerar till Hilda Elander. Singnal.

ERIKSSON: Får jag — hm! — 21 22 23 — Ja tack. Hallå ja, kan jag få tala med fröken Elander på försäljningsavdelningen?

HILDA: Det är jag det.

ERIKSSON: Nej, är det?! God dag, god dag!

HILDA: Och vem är ni då, om jag...

ERIKSSON: Jo, jag är den halta, blinda och döva karlen som kom in till er i går kväll. Ja, ni minns väl: från lägenheten bredvid?

HILDA: Åhå, är det det!? Ja, om ni är döv så kan jag ju gott säga att ni är den oförskämdaste figur jag nånsin träffat.

ERIKSSON: Jag är inte dövare än att jag hör hur glad ni är för att jag ringde upp.

HILDA: Misstag! Jag är inte glad, bara road av er påflugenheter.

ERIKSSON: Efter vad ni sa i går är det inte första gången jag roar er — alltså finns det hopp för mig! Vad? Men för att tala allvar så ville jag bara tacka er för att ni slutade med ert oljud i går kväll.

HILDA: Inbilla er ingenting! Det var inte för er skull jag slutade.

ERIKSSON (*skämtsamt bönfällande*): Jo, det var det nog, säg? En liten smula åtminstone?

HILDA: Nå ja, en liten smula — för att jag skulle höra bättre och få mig ett gott skratt åt de små näpna, söta sångfåglarna. Hur var det nu? "Näktergalen" — är det ni eller den tjocka bagaren? — "skulle bygga" — Och så kom det en korp, vad?

ERIKSSON: Ja visst. Och eftersom ni tycker så mycket om sången så ska jag ta er med på vår stora körkonsert om söndag.

HILDA (*plötsligt snövt*): Tack. Nu kan det vara nog.

ERIKSSON: Nej, allvarligt talat fröken Elander — jag vill absolut träffa er igen! (*Med plötslig ängslan.*) Hallå! Hallå! Jag har samtal här! Haaallå...

HILDA (*affärsmässigt*): Hallå ja, det är Grammofonaktiebolaget Symfonia.

ERIKSSON: Nå gudskelov! Hörde ni vad jag sa? Jag vill absolut träffa er!

HILDA: Förlåt, vilken skiva var det?

ERIKSSON: Jag — vill — absolut — träffa — er, fröken Elander!

HILDA: Är det kuplett eller tango?

ERIKSSON: Det är — är ett skri ur ett ensamt hjärtas djup!

HILDA: Tyvärr för vi inte skivor av den arten. Men om min herre ringer till "Mormoderns röst..."

ERIKSSON (*skiftar till större allvar*): Äsch — hör nu! — låt oss inte vara fåniga längre! Ska vi säga i kväll klockan sju? (*Tar i.*) Hallå! Hallå! Sablar — en sån... (*Så brister han i skratt.*)

HOLMBERG: Morrn Bernhard.

ERIKSSON: Tjänare, tjänare, Holmberg! Det var tusan så du pålsat på dig!

HOLMBERG: Ja — bror! — Jag är rädd det här sabla majvädret ska slå sig på strupen annars — bror! Vad? Skrattar du åt det?

ERIKSSON: Nej, nej för sjutton! Inte skrattar jag, inte!

HOLMBERG: Skrattar du inte? Det var märkvärdigt. Då har du fått spasmer i så fall! Och när jag kom inom dörrn...

ERIKSSON: Nå ja — nå visst skrattar jag! Ser du: jag satt och talade i telefon med min fästmö!

HOLMBERG: Äh hä —? Dra på trissor, inte har du nån fästmö, inte!

ERIKSSON: Varför skulle inte jag ha fästmö? När alla andra har det? (*Halvt om halvt allvarligt.*) Jag är ju trettioett år nu. Man kan inte påstå att jag ser ut som en fågelskrämma precis. Va? Jag har min ingenjörsexamen och en lön på trehundrafemtio i månaden. Dessutom sysslar jag med uppfinningar. Om vi lyckas få marknad för vår nya konservbrytare...

HOLMBERG: Jag tror du fått dille. Bara för en vecka sen sa du att du ger sjutton i fruntimmer. Kommer du ihåg...

ERIKSSON: Asch! Man säger så mycket när man är arg. Det var en fnurra på tråden, förstår du. Men nu är allt bra igen! (*Helt allvarligt.*) Kan du säga varför jag inte skulle fundera på att gifta mig?

HOLMBERG (*också helt allvarligt*): Nej, nej. Varför skulle du inte det? Fast du förstår väl: det verkar lite konstigt att varken jag eller de andra haft en aning om att du — ja, jag menar att vi ju alla trott att du inte alls legat åt det hållet...

ERIKSSON: Det har jag inte heller — det vill säga... Ja, det är i all hemlighet jag tänkt på det ser du. Jag har inte velat säga något förrän det börjat bli verklighet. Men nu vill jag ha ett eget hem. Jag är led på att bo inne hos gamla damer. Jag vill kunna ha repetitioner hemma hos mig också. Jag ska ha piano. Och — så en grammofon, förståss...

HOLMBERG: Vad sa du? Grammofon?

ERIKSSON: Va? Grammofon? Sa jag...? (*En telefonsignal.*)

ERIKSSON (*affärsmässigt*): Hallå! Holmbergs mekaniska verkstad.

HILDA (*en smula nervöst*): Ja god dag igen. Jag känner igen er röst, herr Eriksson. Hör ni vem jag är?

ERIKSSON (*nervöst och häpet glad*): Ja, ja visst! Det är klart! Ja då!

HILDA (*lite säkrare, skämtsammare*): Jo, jag tyckte ändå jag skulle ringa upp och säga att jag inte alls blev arg för att ni ringde nyss.

ERIKSSON (*släpper lös sin glädje*): Tack ska du ha! Det var väldigt snällt av dig!

HILDA: Du? Nej vet ni vad, herr Eriksson...!

ERIKSSON: Jo du. Låt det vara så. Det måste ju ändå bli så!

HILDA: Du — nej ni menar jag, ni! — ni är den påflugnaste mänska jag träffat. Och fru Brogren som sa mig att ni var alldeles tvärtom . . .

ERIKSSON: Det beror bara på att jag inte är kär i henne, ser du.

HILDA: Kär! Puh . . .

ERIKSSON: Ja visst! Och tycker du inte vi ska ha brölloppet i midsommar?

HILDA (*med undertryckt skratt*): Ursäkta. Är det rumba eller vanlig foxtrot?

ERIKSSON: Och så kommer jag och hämtar dig i kväll klockan sju. Inte sant? I morgon har vi körrepetition, ser du. Och tills i övermorgon kan jag inte vänta! Alltså . . .

HILDA: Nä, kom då i herrans namn! Adjö! (*Ringer skrattande av.*)

ERIKSSON (*uppsluppet*): Där ser du, gosse! Vad sa jag? Tamtererara tam tam tara! Tror du inte nu, va?

HOLMBERG: Hm jo. Jag får väl gratulera då.

ERIKSSON: Tack ska du ha!

HOLMBERG: Ja, nån gång ska du ju börja samla bekymmer och oro, du med!

ERIKSSON: Din gamle skojare, precis som om du skulle ha så mycket att sucka för! Nä, hör du! Din verkstad går uppåt trots de dåliga tiderna, din hustru pysslar om dig så du inte vet hur bra du har det. Och din grabb . . .

HOLMBERG: Och min grabb, ja . . .

ERIKSSON (*efter en kort tvekan*): Hör du: det är väl inge på tok med Harry, säg?

HOLMBERG (*med en underström av ängslan*): Nej. Nej, inte är det det! Jag kan inte tro det. Men, men i alla fall... (*Efter ett andedrag.*) Synd ändå att du är upptagen i kväll. När jag gick hit funderade jag på att be dig komma hem ett tag i kväll. Inte för någe särskilt precis, nej då; jag tänkte bara att du som är yngre än mig och som själv tagit studenten och allt det där, skulle — ja, skulle pratat med Harry lite grann...

ERIKSSON (*med en kort vissling*): Hå, du är rädd att han inte ska klara sig igenom!

HOLMBERG: Du tycker förstås det är naivt av mig...

ERIKSSON: Nej, nej, inte alls...

HOLMBERG (*självupptaget, utan att lyssna*): Det är klart. Men det kan inte hjälpas. Själv har jag aldrig brytt mig om lärdom eller ens läst nått, jag har arbetat med mina händer sen jag var tre fot hög, och gett sjutton i allt som legat utanför, kultur och politik och sånt. Inte heller har jag velat bli nån fin karl. En medelmåttigt god och säker ekonomisk ställning är allt jag för min del strävat att nå. Men det har varit för pojkens skull...

ERIKSSON: Jag vet det, käre vän...

HOLMBERG (*som förut, men lidelsefullare*): Allt jag gjort har jag gjort för hans skull, arbetat som en slav, sparat och snålat, och under tjugu års tid byggt upp den här rörelsen! Min enda dröm har varit att han skulle komma längre än jag själv, få det lättare, bli något mera! Och nu — nu...

ERIKSSON: Men varför oroa dig nu? Hittills har han ju klarat sig med glans.

HOLMBERG: Jag vet inte vad som tagit åt honom den sista tiden. Han är sig inte lik. Han verkar trasig, om du förstår vad jag menar. Han undviker att prata med mig, han är sent ute om kvällarna. Inte heller min hustru får några förtroenden av honom...

ERIKSSON: Bah! Det är bara lite examensfeber, ska du se.

HOLMBERG: Tror du?

ERIKSSON: Ja visst. Du kan trösta dig med att det alltid är de intelligentaste, de som klarar sig bäst, som faller offer för sånt. Men det är klart: vill du jag ska tala med honom så gör jag det nån av de närmsta dagarna.

HOLMBERG: Det vore förbaskat hyggligt av dig, Bernhard. Tack ska du ha! Ja, så får vi väl sätta i gång jobbet då. Jag ska in i verkstan och hjälpa Öster med svarven ett tag. Vill du ta de här papperen med in på mitt kontor? Börja gå igenom dem du. Hej så länge.

ERIKSSON: Hej.

(Går muntert gnolande, varvid maskinsurret avlägsnas för att tvärt tystna när han passerar en dörr. I kontoret.)

ERIKSSON: "Jänta å ja — jänta å ja — allt uppå..."
(Skiftar om.) Hallå där, hallå! Vem tusan...? Å — är det ni Harry? Vad gör ni här?

HARRY: Jag — jag väntar bara på stabben!

ERIKSSON: Stabben?

HARRY: Nå pappa då. Jag vill tala me'n. Är det så märkvärdigt, det?

ERIKSSON: Nej, nej visst inte! Men nog kunde ni väl tala med er far hemma — i stället för att komma hit till kontoret. Och klockan nio också — då ni borde vara på gymnasiet!

HARRY: Vad har ni med det att göra — var jag borde vara?

ERIKSSON: Ingenting naturligtvis — ingenting! Ni behöver inte bli så snurrig! Men hör på ändå, gosse: just innan jag gick hit in talade jag med er far... (*Drar liksom bestört efter andan.*) Nej, vad i herrans namn! Flytta er lite grann!

HARRY (*upprörd*): Flytta mig? Varför det? Jag står bra här...

ERIKSSON: Det förstår jag, men — är det ni som öppnat det gamla kassaskåpet?

HARRY (*med häftigt trots*): Än sen då! Vad angår det er?

ERIKSSON: En hel del. För en tid sen — närmare bestämt tre veckor sen — försvann tjugufem kronor därifrån. Hade ni öppnat det då också?

HARRY: Det — det var min fars pengar! Inte era!

ERIKSSON: Men det var jag som ersatte dem för jag trodde jag räknat fel. Och om er far upptäckt bristen... (*Med starkare sinnesrörelse som om han nu först hunnit sätta sig in i saken.*) Nej, för tusan, det här är ju alldeles blixtnöje! Ni smyger in i er fars kontor och öppnar hans kassaskåp och tar pengar utan hans tillåtelse! Ni knycker, helt enkelt! Och varifrån har ni fått nyckeln? Stulit den med? Skäms ni inte? Nå, så svara då pojke, svara!

HARRY: Jag ger sjutton i er! Ni har inte med mig att göra! Inte ett dugg, hör ni! Inte ett dugg!

ERIKSSON: Så — så — Men kanske er far...

HARRY (*plötsligt skräm*d): Stanna! Stanna! Vart ska ni gå?

ERIKSSON (*ett stycke bort*): Det är väl tydligt? Efter er far. Eller tror ni jag vill bära hundhuvudet för era eskapader i framtiden med?

HARRY: Nej, nej! Men för guds skull: säg ingenting åt far! Han skulle aldrig, aldrig kunna förstå...!

ERIKSSON: Nej, det vore nästan för mycket begärt: att han ska förstå att hans pojke blivit en tjuv! Herregud! Hans pojke! Som han drömmer så mycket om! Som han tror på! Och vill göra till någe mer än sig själv!

HARRY (*nära hysteriskt sammanbrott*): Varför ska han bry sig om det, också? Han har aldrig förstått nånting, aldrig, aldrig, aldrig!

ERIKSSON: Seså gosse, inte ska du ramla ihop som en hysterisk jänta! Håll dig stram!

HARRY (*i snyftningar*): Det — det kan ni säga, det, ni, ni, som får sköta er själv...

ERIKSSON (*med kärv välvilja*): Sätt dig. Så där, ja. Men rak i ryggen. Och andas ut ordentligt. (*Glas klirrar.*) Drink det här nu. Lugnt — lugnt... Det är bra. (*Liten paus.*) Nåå, vad var det nu som er far aldrig förstått? Tala ut bara. Det kanske hjälper.

HARRY (*hackigt, med en blandning av trots och grämelse*): Han begriper inte att en annan också är en... en mänska! Man ska bara sitta och läsa och läsa! Och skaffa sig höga betyg! Och leva som ett fänigt

dygdemönster! Men jag vill inte läsa! Jag ger sjutton i det! Jag blir sjuk av'et!

ERIKSSON (*med en svag vissling*): Åhå! Det där var värre än jag kunde tro! Förbaskat illa! Vad i herrans namn ska Holmberg säga om det?

HARRY: Varför ska en ann bli vad han vill? Och inte det man själv vill?

ERIKSSON: Vad vill ni då, gosse?

HARRY: Det — det...! Äsch, andra grabbar har jobb och köper sig motorcyklar och segelkanoter! Eller också får dom stålar så dom kan gå ut! Dom har tid att vara med i idrottsklubben! Och dansa! Och då ska en ann sitta... Nej, jag vill inte, jag kan'et inte!

ERIKSSON: Tro mig: en gång i framtiden kommer ni att ångra om ni inte uppfyller hans önsknigar.

HARRY: Det blir väl min sak då!

ERIKSSON: Ja. Ja visst... Det blir er sak — alldeles säkert... (*Holmberg höres närma sig, gnolande "Joachim uti Babylon..." eller liknande stycke.*)

ERIKSSON: Så där, ja! Nu har vi er far här!

HARRY. För guds skull: säg ingenting åt'en! Lova det! Lova!

ERIKSSON: Ja, för hans skull.

HARRY: Tack! Ni är renhårig ändå! Jag sticker ut här. Genom fönstret — över gården...

ERIKSSON: Adjö med er! Så karsk och säker när det gäller framtiden! Och ändå — ut genom fönstret! Nja... (*Skrattar svagt, lite sorgset. Dörren öppnas. Man hör för ett ögonblick maskinsurreret.*)

HOLMBERG: Hej igen! Jasså, du har passat på att inventera kassan...

ERIKSSON: Va? Å jasså, ja visst, jag glömde visst att stänga — Så där. Ja, du förstår, det var de där kalkylerna om konservbrytaren jag tittade på ett slag.

HOLMBERG: Såå. Men från det ena till det andra: har du en aning om vad det är för bitar vi ska repetera i morgon?

ERIKSSON: Först blir det "Joachim" som du gnolade på. Sen — tror jag — "Fast såsom klippan..."

HOLMBERG: Bah! Det där kan man ju! (*Sjunger med humor i tonen.*) "Joachim uti Babylon hade en hustru Susanna..."

Gong-gong.

TREDJE SCENEN.

På repetition.

Scenen börjar med omedelbar övergång från föregående. I "bakgrunden" ett stigande och fallande sorl. Då och då sjunger någon liksom prövande begynnelsestrofen till en körsång, "Fast såsom klippan . . .", "Nu är vi alla församlade . . .", "Sätt maskinen i gång . . ." och så vidare; rösterna gå i olika tonlägen, och äro oberoende av varandra, men det hela ger ändå ett musikaliskt intryck.

Då alltsammans för ett ögonblick dör bort, eller avlägsnas, växlas hälsningar mellan Brogren och Santesson, samt andra, kommande körmedlemmar.

FÖRSTE SÅNGAREN: Hej skomis! Hej bagare!

SANTESSON och BROGREN: Hej, hej! Tjänare själv klädeshandlare!

ANDRE SÅNGAREN: Nå, hur går det med limporna tills i morgon, Santesson?

SANTESSON: Tack bra. Jag har just köpt en säck sand att dryga ut mjölet med.

ANDRE SÅNGAREN: Härligt! Gör dem bara inte så fulla av luft att de explodera i ens arma mage!

BROGREN: Men du skulle behöva lite mera luft i

magen så du fick ut tonerna ordentligt, Persson! (*Allmänt skratt.*)

FÖRSTE SÅNGAREN: Apropå det, ja, har ni hört historien om hur tenor-Anders sprack på ett gammalt sillben han haft gömt mellan tänderna . . . (*Resten drunknar med att de kringstående åter börja pröva rösterna, vilket nu fortgår några sekunder.*)

SANTESSON (*i ny, lite bekymrad ton*): Konstigt att inte Holmberg och Eriksson kommit än. De brukar ju alltid passa tiden.

BROGREN: I fråga om Eriksson är jag inte förvånad. Han har ju fått tag i en flicka sen sist — ja, du vet: min granne . . .

SANTESSON: Kanske det var därför han såg så dyster ut i dag.

BROGREN: Har du träffat honom?

SANTESSON: Nej, inte jag. Men min gumma mötte honom i middags nere på Hornsgatan. Han såg'na inte. Hon sa att han verkade sjuk — han såg alldeles nere ut. Nå ja, om han börjat krångla ihop sig med flickor nu . . .

BROGREN: Var inte dum. Hilda Elander är inte en sån typ . . . Men se där kommer ju Holmberg!

SANTESSON: Visst sjutton! Det var för väl . . . Hallå Holmberg! Hallå, här är vi!

HOLMBERG (*först på avstånd, sedan närmare*): Hallå ja! Tjänare! Tjänare! Nå, skomis, hur står det till där hemma?

BROGREN: Åjo skapligt. Först när ni gått i förgårs blev det ju en liten palaver för att jag tigit om fabriksstängningen. Men nu är det lugnt igen. Anna är inte den som bråkar för att man velat henne väl . . .

SANTESSON: Ja, jag har alltid sagt att om du inte haft henne, så ... Men för sjutton Holmberg, kom inte Eriksson med dig?

HOLMBERG (*plötsligt snävt*): Nej.

SANTESSON: Såå — jag trodde ...

HOLMBERG: Han kommer inte.

SANTESSON: Kommer han inte? Det var besynnerligt ...

BROGREN: Ja, sannerligen! Hör du: han är väl inte sjuk?

HOLMBERG: Inte som jag vet.

SANTESSON: Men v a r f ö r kommer han inte då?

BROGREN: Sen han började här i kören — för fyra år sen — har han inte försummat en enda repetition.

SANTESSON: Ja, det här verkar min själ märkvärdigt! Du vet mer om'et än du vill ut med Holmberg. Det syns på dig! Har du kommit ihop dig med pojken?

HOLMBERG (*ännu snävare*): Ja! Men vi ska inte tala om'et! Det är en affär som inte hör hit!

BROGREN (*med stort allvar*): Om den inte hör hit så borde han ju kommit! Här — vet du ju — är vi inte arbetare, anställda eller affärsmän av något slag — här är vi sångarkamrater!

HOLMBERG (*vredgad, men ändå lågmäld, rädd liksom att kringstående skall höra*): Nå, om ni prompt vill vet'at — så har jag förbjudit honom att komma!

BROGREN (*häpen*): Har du ...?

SANTESSON (*likaså*): Förbjudit! Nej, hör du ...!

HOLMBERG: Jag avskedade honom i går från hans plats! Och i morse skrev jag och förbjöd honom att visa sig här! Han är inte en sån mänska som hederligt

folk umgås med. Och för resten håller jag sångföreningens ära så högt...

BROGREN: Men detta är ju vansinne! Du menar väl inte på fullt allvar...?

HOLMBERG: Han stjal! Han är en vanlig tjuv! Och så nog om det! (*Bemödar sig att låta normal i tonen.*) Hallå — tjänare Alfredsson! Ska vi börja snart?

TREDJE SÅNGAREN: Hej, hej, Holmberg. Jo, vi väntar ett par till — de där sölkorvarna Blom och Persson. Men var har ni fjärde man i er kvartett i kväll?

HOLMBERG: Han är sjuk. Och för resten ska han visst resa bort på en tid... (*Mellanspel av oordnade röstövningar.*)

BROGREN: Kom med Holmberg! Och du också Santesson! Å, gör som jag ber er — det här måste redas upp! (*De andra jaka motvilligt; de avlägsna sig, vilket markeras med att sorl och övningssång dör bort.*) Så där ja — här kan vi talas vid.

HOLMBERG (*kallt och tillknäppt*): För all del. Men vad är det du tror vi kan reda upp?

BROGREN: Ditt påstående om vår kamrat.

HOLMBERG: Han är åtminstone inte min kamrat längre!

BROGREN: Som du vill. Jag känner dig, Holmberg, och vet ju att du är hård och ofördragsam mot alla utom dina egna. Men i den här saken måste du bevisa dina påståenden innan man kan tro dig!

HOLMBERG: Gott. Jag överraskade honom i går morse vid det öppna kassaskåpet i mitt kontor. Och på eftermiddagen när jag själv gick genom det saknades

det pengar. Femtio kronor. Det var bara han som kunnat komma åt dem.

BROGREN: Erkände han?

HOLMBERG: Nej. Men när jag frågte honom så... (*I ett anfall av retlighet.*) Ja, för tusan! Man skulle varit blind för att inte se att han var skyldig!

BROGREN: Men jag kan inte tro det! Kan du, Santesson?

SANTESSON: Det är nog inge fel på Eriksson i stort sett. Men det är ändå som jag alltid sagt: att den första tiden en ung karl slår sig ihop med flickor är han alltid lite snedvriden...

HOLMBERG: Det visar bara att han inte har karaktär...

SANTESSON: Den som har karaktär när han är kär, han är — ja, allt utom kär!

BROGREN: Var inte idiotiska nu! Jag känner flickan Elander. Och hon är inte av den sorten som tvingar män att begå dumheter — och inte är Eriksson sån att han begår några för en flickas skull! Nej, Holmberg, innan han själv erkänner kan jag inte tro dig!

HOLMBERG: Gud ska veta att jag inte heller ville tro det. Men jag måste ju! Och om ni känner mig så vet ni att det inte är förlusten av pengarna som upprört mig. Nej, om han kommit och sagt: hör du, jag behöver en hacka, som förskott eller lån eller som vad tusan som helst — ja, då skulle jag med varm hand givit honom vad han begärt! Men han sa ingenting, han trodde inte på mig, han stal bara!

ERIKSSON (*med klar, distinkt stämman*): Nej. Jag stal ändå inte! (*Kort paus.*)

BROGREN (*med begynnande lättnad*): Å Eriksson!
Du kom i alla fall...

HOLMBERG (*kallt och hårt igen*): Sää? Men om det inte var du som stal, vem gjorde det då? (*Knapp paus.*) Varför svarar du inte? Hör ni, ni andra? — han kan inte svara!

ERIKSSON: Men har du inte tänkt på att det kanske inte alls var nån stöld, kanske nån bara lånat...

HOLMBERG (*försmädligt*): Lånat! Så säger de alla: förskingrare, bedragare, förfalskare och tjuvar! De lånar bara! De bedrar sina förtroendemän för tillfället bara! Men naturligtvis är de hederliga som guds barn och ska återbetala sina femtilappar eller millioner...

ERIKSSON (*med stark önskan att övertyga*): Hör på mig, Holmberg! Har du under de år jag jobbat hos dig haft orsak att klaga på mig, har du nånsin kommit på mig med något oredligt? Eller har jag skött mig?

HOLMBERG: Det har du. Men det har legat i ditt eget intresse. Du har hos mig fått tillfälle till praktik och experiment...

ERIKSSON: Nå, låt vara — varken du eller jag är människor som gör någe av altruistiska skäl, kan vi säga: vi har båda haft egoistisk nytta av vårt samarbete! Men trots dessa år, och fast du aldrig kunnat tillvita mig något ovärdigt, är jag nu beredd att stillatigande tåla din anklagelse...

HOLMBERG (*avbryter ironiskt*): Å hå!

ERIKSSON: Ja, hör du! Jag tiger, jag stryker över och slutar mitt jobb hos dig! Det spelar inte så stor roll, säkert kan jag få en ny plats! Men då måste det vara

nog med detta! Vi skiljs, du och jag, ni skaffar en ny man till er kvartett och jag går in i en annan...

HOLMBERG: Du menar att du fortfarande skulle gå här och lysa bland ärliga människor? Va?

ERIKSSON (*med en aning av förtvivlan*): För guds skull, var förnuftig och drag inte in vårt mellanhavande bland våra sängkamrater!

BROGREN: Eriksson har rätt Holmberg! Låt saken stanna mellan er, och oss — och dra inte in obehöriga!

HOLMBERG: Nej! Nej! Har man begått någe orätt ska man sota för det!

ERIKSSON: Men om jag nekar att bli utstött som en pestsmittad, som en — en...?

HOLMBERG: Då kommer jag att vädja till föreningen! Vi kan inte ha en tjuv ibland oss!

ERIKSSON: Akta dig mänska! I så fall blev det inte jag, utan en annan oskyldig som komme att få lida! Ja, kanske du själv... (*Tystnar tvärt.*)

HOLMBERG: Jag? Vad menar du?

ERIKSSON: Det gör detsamma, jag kan inte säga det! Men för sista gången frågar jag dig: vill du inte låta saken falla...

HOLMBERG: Nej, säger jag, nej! Du har sårat mig alltför djupt. Jag har betraktat dig som en vän, haft förtroende för dig — ja, ämnat göra dig till kompanjon i verkstaden. Och så har du bara gått bakom ryggen på mig — och det fast du vet att öppenhet och förtroende är det som jag värderar mest av allt...

ERIKSSON: Öppenhet! Förtroende! Det skulle du, vid gud, ha lärt dina egna! I så fall... (*Hejdar sig igen.*)
Nej, nu får det vara nog!

HOLMBERG: Nej, det är inte nog! Jag kräver att få veta...

ERIKSSON: Det är bättre för dig att inte veta något! Adjö med er allihop! (*En stunds tystnad.*)

BROGREN (*eftertänksamt, nästan sorgset*): Vad tror du om den här saken, Santesson?

SANTESSON: Jag tror att Eriksson burit sig åt som en fårskalle.

BROGREN: Men i så fall som en god fårskalle. För att det ligger något under, det är alldeles klart.

HOLMBERG: Ligger något under! Idiotiskt! Han är feg bara, feg! Han vågar inte stå för det han gjort... (*En stämpipa höres.*)

SANTESSON: Nej, nu blåser det till uppställning! Till platserna...

BROGREN: Ja, men det blir inge nöje att sjunga i kväll...

Sång: "Fast såsom klippans grund..." (*I mitten av sången tonar den bort.*)

Gong-gong.

FJÄRDE SCENEN.

Hos Hilda Elander.

Scenen begynner med en modern grammofonsång, vilken, direkt från det förra, sakta stegras och sväller ut till full styrka. Då den slutat:

HILDA: Seså Bernhard, ruska upp dig nu!

ERIKSSON: Jag har ju inte gjort annat än ruskat mig hela kvällen...

HILDA: Det är jag som försökt det...

ERIKSSON: Men det hjälper inte, ju! Därför att man kan inte bli glad på befallning eller uppmaning, förstår du!

HILDA: En frisk mänska kan rycka upp sig, om hon bara vill!

ERIKSSON (*lite retligt*): En frisk mänska byter inte stämningar lika fort och lätt som handskar. I alla fall gör inte en man det...

HILDA: Är det manligt då att sitta och gräva ner sig och tjura över saker som man inte kan göra något mot? (*Häftigt, något ångerfullt.*) Nej Bernhard, du tänker väl inte gå?

ERIKSSON: Det är bäst. Mitt lynne blir inte bättre av att du skäller ner mig.

HILDA: Inte skäller jag ner dig, din dumsnut! Jag vill ju bara muntra upp dig en smula. Men du kanske inte vill bli glad, säg, du kanske tycker om att gräma dig...?

ERIKSSON: Prata inte dumheter nu! Har du alltid kunnat bli glad när du velat? Måste man inte ha ett skäl för att bli glad, vad?

HILDA: Glädjen, åtminstone den verkliga glädjen, kommer inifrån, förstår du! Om den finns där, så behövs det inga skäl för den — den bara bryter igenom och lyfter en över alla bekymmer. Jag har sett människor leva i den allra största misär — och jag har själv gjort det! — men ändå vara gladare än alla andra. De har haft ett slags inre förmåga att glädjas...

ERIKSSON (*börjar plötsligt tralla och gala disharmoniskt*).

HILDA: Nej, inte så Bernhard, inte så!

ERIKSSON: Jasså, var det inte bra då?

HILDA: Spela inte pajas!

ERIKSSON: Där ser du: om man vill spela upp sig till glädje utan att vara glad, då blir man pajas! Och det vill jag inte!

HILDA: Neej... (*Kort paus.*) Säg mig Bernhard, vilket är det som grämer dig mest: att du blivit utan din plats?

ERIKSSON: Att jag blivit utan jobb — ja, nå ja, det kanske är ruskigt nog, jag vet ju ännu inte, men jag tror att jag ska slå mig fram på något sätt! Nej, det som gör mig så gränslöst ont är egentligen att jag inte blev trodd, att man ens kunde tänka sig att jag... Nej!

HILDA (*reflekterande*): Kanske det ändå är omänskligt att kräva av en annan att han ska tro en bara på ens ord . . .

ERIKSSON: En vän?

HILDA: Ja, men det fanns ju ingen annan möjlighet för honom.

ERIKSSON (*med starkare grämelse och upprördhet*): Men för mig fanns det! Sannerligen var jag inte en idiot som inte slängde sanningen i ansiktet på honom! Jag borde gjort det! Jag fattar inte varför jag inte gjorde det! Han är så förbaskat svag för sin slyngel till grabb — ja kanske han skulle stått på näsan för all framtid om han fått höra sanningen! — men varför ska jag lida för det?

HILDA (*med påingterat allvar*): Jag skulle tyckt mindre om dig ifall du sagt honom vad du vet.

ERIKSSON: Tusan vete ändå — om jag inte skulle tyckt bättre om mig själv ifall jag sjungit ut! Det hade varit renhårigare!

HILDA: Men inte mänskligare!

ERIKSSON: Mänskligare! Nå ja . . .

HILDA: Och tänk på att en dag kanske sanningen kryper fram utan din hjälp — och då — om han är som du säger! — då kommer han inte att ha det lyckligt!

ERIKSSON (*med bitterhet och resignation*): Om det blir så, ja! Men om det inte blir så — då menar du, ska jag tåla i all tid och evighet, jag ska finna mig i att vara en utstött varelse, som inte vågar visa sig bland de människor han helst vill träffa, och som är de enda han har något gemensamt med! Och alltihop för att skydda en annan, som kanske inte är värd att skyddas,

och för att ta hänsyn till en som inte själv visat hänsyn . . . ! Nej, för sjutton, det verkar som man inte vore en mänska längre, utan en dålig följetongsfigur!

HILDA: Men för mig, Bernhard . . . Nej, vi ska inte prata om'tet längre, inte sitta och ruva som två gamla uvar! Upp med huvet bara! (*Några takter av dansmusik; tystna abrupt*).

ERIKSSON: Låt bli Hilda — för guds skull, jag tål'tet inte!

HILDA: Så där ja, nu börjar vi från början: när du stängde av grammofonen för mig, fast det var första gången vi såg varann! Och du som inbillat mig att du är musikalisk!

ERIKSSON (*trumpet*): Det där är i alla fall inte musik.

HILDA: Men i de där gamla sentimentala sångerna ni brukade sjunga inne hos Brogren fanns det musik, va?

ERIKSSON: Ja. Och håna dem inte, du! Jag har vuxit upp vid dem, jag har alltid sjungit dem . . . (*Med en ton av patos.*) Det finns i våra sånger mycket som alla människor — och du med för resten! — borde försöka förstå: många gamla och djupt rotade känslövarden . . . !

HILDA (*litet trevande*): Men är det inte — ja, något sjukligt i att leva upp i såna gamla känslövarden . . . ?

ERIKSSON: Sjukligt! Nej, vet du . . . Sången skapar känslor och utlöser dem också, den är en upplevelse och en befrielse samtidigt, den gör människorna lyckligare! Och när många på en gång har samma sångupplevelse — ja, då skapas det ett band mellan dem, ett slags högre livskänsla, som är det största jag vet. (*Med ny fram-brytande sorg.*) Och om jag blir ställd utanför allt det där nu, om jag aldrig mera skulle få . . .

HILDA (*gripande, förtvivlad*): Ack, Bernhard — Bernhard! Kan du då inte slita dig ur den där cirkeln? Det gör mig förtvivlad, det — det . . . (*Lägre, mjukare.*) Och älskade jag vill inte håna dig eller dina sånger. Jag ville ju bara pigga upp dig, få dig att tala, ja, att gräla om det kunde göra dig gladare . . . (*Då han liksom ofrivilligt skrattar till.*) Ja visst, man kan bli glad av att gräla också, man kan bli glad av allt möjligt om man bara vill! Ska vi gräla om grammfonmusiken ett tag? Hör på den här, du! (*Dansmusik, lågt, börjar igen.*)

ERIKSSON: Äsch! Stäng av . . .

HILDA: Men är den inte tjusig, va? Ska vi dansa ett varv?

ERIKSSON: Dumheter! Jag är inte i humör för sånt!

HILDA: Men du borde bli det! Hör bara! (*Hon gnolar med i stycket.*) Och ser du så fint det går att dansa efter den, sen! Nej, kom nu älskling — låt mig inte kliva omkring ensam!

ERIKSSON: Var inte dum, har jag sagt!

HILDA: Det kan jag inte låta bli, jag älskar dig ju, fast du är en sån tjurskalle!

ERIKSSON (*börjar skratta*): Nå! Nå, herregud då — din lilla rara fjolla! (*Ett ögonblick av bara musik.*)

HILDA (*mjukt*): Så där ja, Bernhard, nu är det bättre, va?

ERIKSSON: Jaa . . .

HILDA: Det — det kanske är riktigt trevligt, säg?

ERIKSSON: Ja. Nå ja . . . (*Han skrattar igen lågt, försiktigt, musiken dör småningom bort.*)

Gong-gong.

FEMTE SCENEN.

På gatan.

Börjar med att man hör några druckna röster skråla "På halta Lottas krog". Sedan tyst. Steg.

SANTESSON: Hör du Brogren — det var ena rackare att vara envisa! Slår vad om att det är desamma som för en kvart sen var bakom oss nere i Klara.

BROGREN: Tydligen några pojkar som sluppet lös från exercisen i dag.

HOLMBERG: En sabla förnedring i alla fall — att ungdomen alltid ska fira friheten med fylla och busliv!

SANTESSON: Men de sjunger i alla fall, Holmberg!

HOLMBERG: Kallar du det där fyllskrålet sång?

SANTESSON: Du har väl varit på snusen du också — och sjungit ändå! Grabbarna sjunger så gott de kan och det bör man inte neka dem, tycker jag. Sången är ju i alla fall alltid...

HOLMBERG (*avbryter ironiskt och skrattar sedan*): Ett uttryck för hjärtats befrielse, ja. Jag känner till det där, gosse!

BROGREN: Nå ja, så länge folk sjunger gör de inge ont.

SANTESSON: Ja. Och det ska jag säga dig, Kalle-

John Holmberg, att om alla människor sjöng i stället för att gråla, då skulle världen vara mycket bättre! Ja, vi behöver bara tänka på ... (*Tystnar tvärt.*)

HOLMBERG (*häftigt*): På vad?

SANTESSON (*spelar upp sig*): Strunt i det! Åtminstone just nu! Det har varit en förbaskat härlig kväll, inte sant? Säg vad man vill om vår dirigent, rycka en med sig kan han! Och det gick fint alltihop! (*Börjar sjunga.*)

"Sköna maj, välkommen till vår bygd igen ..."

HOLMBERG: Nej sjutton! Jag har fått nog av sentimentala vårvisor för i kväll!

SANTESSON: Men det är ju faktiskt vår, gosse! Vad säger du Brogren, ska vi inte ...

BROGREN: Jag för min del håller helst käft. Våren angår mig inte just nu!

SANTESSON: Gaska upp dig! Du har ju sett ut som en halvhängd självmördare hela kvällen ...

BROGREN: Jag har tänkt på att Bernhard inte varit med oss ...

HOLMBERG (*sjunger med ironi i tonen*):

"Kom bröder i förbund
nu låt oss gå vår rund ..."

BROGREN (*avbryter obalanserat*): Nej! Nej, nu håller du mun, Holmberg! Annars ...

HOLMBERG: Annars? Vad då?

BROGREN: Annars slår jag dig i skallen så mycket krympling jag än är!

HOLMBERG: Å hå!

BROGREN: Ja, håna du bara — det bevisar bara att du är vad jag tänker om dig: en förbaskad ofördragssam bracka!

HOLMBERG (*hotande*): Akta dig klumpfot, annars kanske jag...

SANTESSON: Seså Holmberg, så långt får det inte gå! Håll dig i skinnet!

HOLMBERG: Släpp mig, bagare! Jag tänker inte gör'an någe ont!

BROGREN: Låt'en klappa till bara, låt'en det, bagare! Han har visat förut vad han går för...

SANTESSON: Lugna dig, skomis. Vi kan inte stå på gatan och skälla ner varann som andra idioter...!

BROGREN (*lite stramare, men lika intensivt*): Ta't lugnt själv du, jag ska snart tiga! Men innan dess vill jag säga ett sanningens ord, eller två. Vi har betraktat varann som bröder i många år och sjungit mycket vackert om broderskap, och "fasta händer" och kärlek till mänskorna. Men är det broderskap att brutalt slå nån i skallen som felat? Är det broderskap att döma honom ohörd? Om Bernhard Eriksson också gjort sig skyldig till den där historien, hade det inte varit broderligare att förlåt'an? Eller åtminstone att ta reda på varför han gjort den? Och var det broderligt av oss, bagare, att låta honom gå utan att säga'n ett hyggligt ord? Nej du, vi var ena fega kräk! Och Holmberg han är en bracka, en egoistisk uppkomling — han med sina idiotiska studentdrömmar för sin grabb...

HOLMBERG (*avbryter ilsket*): Nej, nu får det fan i mig vara nog!

BROGREN: Alldeles rätt, jag har sagt vad jag skulle! Och det ska dröja innan vi ses igen! (*Kort paus.*)

HOLMBERG: Brr! En sån stortrut till klumpfot!

SANTESSON (*med större allvar än förut*): Ja, nu är den här kvartetten all världens väg, det är skada. Och det värsta är om bara du inte . . .

HOLMBERG (*fränt igen*): Hör du: den där historien är klar nu.

SANTESSON: Ju mera jag grubblar på Erikssons sätt i kväll, ju starkare tror jag att saken i n t e är klar. Du borde ändå resonerat med honom ett tag till.

HOLMBERG: Och om du inte respekterar min lust att skrinlägga saken så ber jag dig också att dra åt skogen! (*Ävlgäset höres "Sjung om studentens..."*) Men hör du? Hör!

SANTESSON: Vad? Å, det där . . .

HOLMBERG: Det där, ja! Det kommer min grabb snart att sjunga!

SANTESSON: Och det blir du så glad åt?

HOLMBERG: Är det inte orsak då? Att veta att ens son lyckats och får möjlighet att komma sig upp i världen?

SANTESSON: För all del — jo. Men jag tror Brogren hade rätt: det enda du brytt dig om är dig själv och dina egna. Vårt kamratskap däremot det har bara varit bosch för dig . . .

HOLMBERG (*självupptaget glad*): Nej, vad ser jag? Där är ju pojken Melin! Då är Harry med i gänget också — han sa att han skulle vara med Melin och fira en nybakad student . . . (*Skrattar till.*) Ja, studenter ja — sånna bakar inte du i din bod Santesson! Eller vad? Men — men det var konstigt! Kan du se Harry? Han måste vara efter — säkert kommer han efter . . . (*Ropar högre.*) Hallå där, hallå Melin!

MELIN: Jaa? — Nej, se god afton herr Holmberg.

HOLMBERG: Var har ni Harry?

MELIN (*oförstående*): Harry?

HOLMBERG: Ja min grabb, vet ja! Är han inte med er?

MELIN: Nej. Och det var längesen jag såg'en också.

HOLMBERG (*konfunderad, rådlös*): Länge sen? Sää — Jasså, ja adjö då — adjö . . .

MELIN OCH ANDRA UNGA RÖSTER: Adjö själv farbror! Hej! Hej! Och så klämmer vi i! (*Varpå sången begynner igen och långsamt drar bort.*)

HOLMBERG (*när sången avlägsnats nog*): Det — det var konstigt. Han sa i alla fall, han sa . . .

SANTESSON: Det betyder väl ingenting. Men du svarade inte på min fråga: om vårt kamratskap och allt det där, om du anser det vara bosch?

HOLMBERG: Vad? — Kamratskap? — Bosch? Om jag anser . . .? (*I uppflammande vrede.*) Ja, det anser jag! Det är bosch — bosch — bosch! Hörde du inte? Han hade inte sett Harry på länge! Och de går i samma skola! I s a m m a skola! (*Springande steg.*)

SANTESSON: Nå . . .? Nej, för sjutton, det är . . . Ger han sig till att springa mitt i natten . . .

Gong-gong.

SJÄTTE SCENEN.

Holmbergs hem.

En dörr ryckes häftigt upp.

HOLMBERG (*med ansträngd och pressad röst*): Jaså du — du sitter uppe — ännu Karin!

FRU HOLMBERG (*talar som om hon redan kämpat sig till jämnmod*): Jag har väntat på dig, John.

HOLMBERG: Var är — Harry?

FRU HOLMBERG Å, vet du redan ...

HOLMBERG (*häftigare, otåligare*): Var är han? I sitt rum? Sover han?

FRU HOLMBERG: Han är — inte hemma.

HOLMBERG: Vad?! Inte hemma? Nu! Klockan tolv på natten!

FRU HOLMBERG: Neej ...

HOLMBERG: Den — den ...! (*Tvärt ilsket.*) Har du vetat om det här länge?

FRU HOLMBERG: Vilket? Vad vet du, John?

HOLMBERG: Att han ljugit för mig om vart han går! Att han hållit sig borta från skolan och kamraterna! Och varför, varför? Har han börjat rumla? Är det här första gången han inte kommit hem till tolv? Har det hänt förr? Du vet nått, det syns på dig! Ut me't, ut me't!

FRU HOLMBERG (*sorgset*): Om du lugnar dig, John, ska du få veta vad jag fått veta — men först i kvällen du gått. Det kom ett brev...

HOLMBERG: Brev! Jag ger fan i alla brev! Vad vet du om pojken?

FRU HOLMBERG: Brevet är från honom...

HOLMBERG (*häpen, stammande, lite rädd*): Från honom? Har — har Harry skrivit till oss — sina egna föräld... Ge hit! Ge hit!

FRU HOLMBERG: Ja, det är bäst du läser själv. Här är det. (*Stegrar övertalande rösten.*) Men du får inte bli ond, John! Och inte rädd! Han är ju bara en pojke, en pojke! Och — herregud! — kanske vi ändå kan...

HOLMBERG: Tig! (*Läser stötvis.*) "Kära föräldrar. När ni läser detta är jag redan långt ifrån er — och ni får inte bli onda på mig och inte heller förskräckta för min skull — jag kan ändå inte göra annat än vad jag gör..." (*Avbryter.*) Vad i himlens namn, Karin? Vad betyder det här?

FRU HOLMBERG: Det värsta som kunnat hända oss, John. Läs!

HOLMBERG: "Ser du pappa, alltsammans kommer sig av att du absolut vill att jag skall gå i skolan. För din egen del skröt — du alltid med — att du ända sen du varit liten valp stått på egna ben..." En sån slyngel, en sån...! (*Läser otåligare.*) "att du arbetat med dina händer och slitit ont, men alltid försörjt dig själv! Och alltid sa du att det var för min skull, att du slitit och sparat för att jag skulle få gå i skolor och studera och bli något. Men — ja, jag kan inte hjälpa det, pappa! — av allt det där har jag alltid känt det som om du för-

aktat mig och betraktat mig som en stackare — ett kräk som skulle behöva födas och skyddas och uppfostras försiktigt för att slippa slita ont i framtiden . . . !” (*Med en blandning av förtvivlan och ilska.*) Vilka vansinnigheter, vilka idiotiska påfund! Ja, erkänn Karin, det är ju vansinnigt — att jag skulle . . . ?

FRU HOLMBERG: Jag vet inte, John . . .

HOLMBERG: Vet inte! ”Ja, förstå mig pappa, allt detta har jag varken tänkt på eller förstått förrän den allra sista tiden — men jag tror det är det som alltid kommit mig att känna mig omöjlig och oduglig . . .” Tror! Han tror att jag — j a g — gjort honom oduglig! ”Och jag tror att, fast jag inte är dum, har allt detta gett mig en sån avsky för att studera. Jag kan inte med det. Mitt huvud liksom nekar att ta mot mera. Jag varken kan eller vill gå igenom examen. Jag vill bli en vanlig människa . . .” Har man hört — en vanlig människa! Han är galen, helt enkelt — galen! (*Kort paus.*)

FRU HOLMBERG: Tänker du inte läsa mera?

HOLMBERG: Nej! Nej, jag har fått nog av pladdret! Att tänka sig, jag som alltid velat hans bästa — och så går han och . . . (*I tvär ton.*) Men var är han? Står det? Vad vill han göra?

FRU HOLMBERG: Han har gått ombord på en lastångare som går på utlandet, säger han bara.

HOLMBERG (*med en föraktfull fnysning*): Tänker bli sjöman, förstås, som alla romantiska barnungar! Han som aldrig i sitt liv sett havet — och inte en ångmaskin heller! Å, herregud . . . !

FRU HOLMBERG: Han vill försöka, John. Så här skriver han: ”Ja, jag vet nog, kära mamma, att jag

kommer att få slita hund. Men det gör ingenting, det är bättre det än att känna sig omhuldad och förnedrad..."

HOLMBERG: Pss! Efter en veckas hundjobb kommer han hemkrypande på sina bara knän! Då ska han förstå vad förnedring är!

FRU HOLMBERG: "Och", fortsätter han, "både du mamma och pappa, ni måste om ni har någon aktning för er son, för mig, låta bli att spana efter mig. Och inte heller får ni vara oroliga. Jag ska klara mig och ni måste tro det, annars missaktar ni mig..."

HOLMBERG: Stora ord och fett fläsk brukar fastna i truten...!

FRU HOLMBERG (*lite hårdare än förut*): Kanske han misslyckas, han har ju inte blivit stålsatt härhemma! Men, jag är glad åt hans ord ändå!

HOLMBERG: Glad...?

FRU HOLMBERG: Ja, glad. Han har fattat ett stort beslut på eget bevåg — och visat sig självständig!

HOLMBERG: Otacksamhet är det enda han visat! Och att du, Karin, att du håller med honom, fast du måste veta hur mycket jag velat göra för honom — och av honom — det gör mig inte minst ont...!

FRU HOLMBERG: Till sist skriver han något som kommer att göra dig ännu mera ont, John. Jag ber dig...

HOLMBERG: Bah! Mer ont! Kan det bli värre? Läs du, läs bara!

FRU HOLMBERG: Jaa... "Till slut pappa, det var jag som lånade de femtio kronorna ur ditt skåp..."

HOLMBERG (*avbryter smärtsamt utdraget*): Neeej!
Nej...! (*Kort paus.*)

FRU HOLMBERG: Det kan inte hjälpas, John, du måste ju få veta det. (*Läser vidare.*) "jag måste ju ha åtminstone en liten slant till startkapital och utrustning. Eriksson överraskade mig just då jag skulle gå. Be honom om förlåtelse från mig för att..."

HOLMBERG: Sluta nu, sluta för guds skull!

FRU HOLMBERG: Ja. Det är ju också bara hälsningar kvar...

HOLMBERG (*grämd och bitter*): Hälsningar! Från en hycklare — lögnare — och — och tjuv! Ja, tjuv, tjuv! Å, detta var ändå det värsta — det var inte Eriksson, nej, nej inte han! — han skyddade bara min son, kött av mitt kött, blod av mitt... Nej, i helsike heller! Han kan inte vara min son, det är lögn, omöjligt, absurt!

FRU HOLMBERG (*strävt*): Har du tänkt på att du — och jag med — har skuld i detta?

HOLMBERG: Skuld i att en pojke vansläktas...?

FRU HOLMBERG: Nej, men vi är skuld till att han inte från början kunnat känna sig självständig. (*Med större lidelse.*) Ja, ja, det är inte nog med ömhet och omvårdnad för barn, de måste få frihet också, frihet! Jag har förstått det i kväll — o gud, så väl jag förstått det! Han hade blivit en förkrympt, en dålig, en svag mänska till sist om han inte brutit sig lös, han måste göra det...!

HOLMBERG: Måste? Ljuga, bedra, stjäla? Och rymma fegt från alltihop...? Nej, nej! (*Liksom han sjunker ihop.*) Och det — det är min son. Ty vad han

än gjort — jag har ändå fött honom, fostrat honom, försökt lära honom...! Om han ändå — ja, om han varit öppen mot mig, och kommit och sagt mig: jag kan inte läsa, inte bli vad du vill, kan jag inte få inrikta mig på något annat...?

FRU HOLMBERG: Så skulle du skrattat. Eller åtminstone inte lyssnat! Du var alltid för självgod och självupptagen!

HOLMBERG (*brutet, men med en viss värdighet*): Och det säger du mig — efter alla de år jag arbetat för dig och honom och bara tänkt på er?

FRU HOLMBERG: Ja ja, John, förstå mig! Du tyckte ju alltid att bara det som du räknade ut var bra, var klokt... (*Skriker till i ångest.*) Nej, går du ut, John? Vart går du? Du får inte gå så där — så där nertryckt! (*Kort paus.*)

HOLMBERG (*bemödar sig att verka lugn*): Du behöver inte bli rädd, Karin. Nej, jag ska inte göra mig — göra något dumt. Jag tänker bara gå ner på kontoret och — och sova i natt.

Gong-gong.

SJUNDE SCENEN.

På gården utanför Holmbergs kontor — ett par veckor efter föregående, börjar med att en gäll och ömklig stämma höres sjunga.

”Varför skola människor strida
varför skall det flyta blod?
Varför skola många lida
blott för andras övermod?
Freden är och skall för-bli...”

FRU HOLMBERG (*avbryter ängsligt*): Tyst mänska!
för guds skull: tyst:

GÅRDSSÅNGAREN (*alltigenom darrande gäll och förörrättad*): Tyst? Vem ber mig vara tyst? (*Försöker ta om sista strofen.*)

”Freden är och skall förbli
världens högsta...”

FRU HOLMBERG: Men mänska då...! Nej, nej, bli inte rädd, jag vill er ju inge ont! (*Efter ett djupt andedrag.*) Ack, ni är ju blind! Stackars, stackars man! Men se här: vill ni inte ta den här slanten och gå från gården? Bara fem, tio minuter...

GÅRDSSÅNGAREN: Ni ber mig gå! Det är oförskämt! Med vad rätt? Jag frågar bara: med vad rätt sticker ni till mig tjufem öre och ber mig gå? Jag är ingen tiggare.

Jag tjänar mitt bröd ärligt med överståhållarens tillåtelse...!

FRU HOLMBERG (*oroligt viskande*): Skrik inte för guds skull...!

GÅRDSSÅNGAREN: Jag skriker inte. (*Försöker andfädd sjunga.*)

”Varför slita man från maka
varför taga moderns bröd...?”

FRU HOLMBERG: Men försök att förstå då! Ni väcker min man, som sover...

GÅRDSSÅNGAREN: Sover? Klockan halv nio på dan! Jag är sextitvå år och måste stiga upp klockan halv sju...

FRU HOLMBERG: Ja, ja, ja! Men min man ska väckas i dag...!

GÅRDSSÅNGAREN: Vad ska han sa ni?

FRU HOLMBERG. Han ska väckas — väckas!

GÅRDSSÅNGAREN: Nå då så: om han ska väckas...

FRU HOLMBERG. Men inte av er, inte av er! Han är sångare, förstår ni, han fyller fyrtio år i dag, och hans kamrater ska väcka honom med sång! Och, om ni visste hur gränslöst olycklig han varit den sista tiden och hur glad han skulle bli, om han vaknade av att höra sina kamrater...! (*Slår om tonen.*) Hör på: hur mycket brukar ni tjäna på varje gård?

GÅRDSSÅNGAREN: Nej, ni kan inte köpa min tystnad!

FRU HOLMBERG: Ni får två kronor. Tre! Nej, fem...!

GÅRDSSÅNGAREN: Jag tjänar mitt bröd på min sång och säljer inte min självaktning — nej, inte för all världens rikedomar!

FRU HOLMBERG: Ack, ni är ju galen mänska — galen!

EN RÖST: Psst! Psst fru Holmberg!

FRU HOLMBERG: Å, gudskelov! Här kommer äntligen sångarna! (*Alla sångarna ha något visst viskande i tonen.*)

ERIKSSON: Har Kalle-John vaknat?

FRU HOLMBERG: Nej då, inte än. Men här är en halvgalen mänska som vill väcka honom med en gammal gnällvisa...

GÅRDSSÅNGAREN (*gällt*): Det är skamligt — skamligt!

SANTESSON: Ja visst. Men tyst nu gubbe så får du socker.

BROGREN: Strunt i gubben, bagare. Han ska ha bra röst om han vill göra sig gällande här. Är allt klart, fru Holmberg?

FRU HOLMBERG: Ja då, fönsterhakarna är av. Ska jag öppna?

ERIKSSON: Ja visst. Plats pojkar, plats!

BROGREN: Plats var det, ja.

SANTESSON: Du ska till höger om mig, din haltebolink!

BROGREN: Vad säger du, din tjocka degknådare? Jag vet väl...

ERIKSSON: Håll munnen för sjutton — fönstret är ju öppet! Alltså! Klara?

GÅRDSSÅNGAREN: Jag protesterar! Har ni tillstånd att sjunga här? Jag anmäler... (*Resten drunknar i sång som börjar med kläm.*)

”Upp Amaryllis, vakna min lilla
vädret är stilla ... etc.

(Sången sjunges till slut.)

SANTESSON: Ja, har han inte vaknat nu, så vaknar
han min själ aldrig! *(Klingandet av fallande mynt.)*

BROGREN: Nej, se på fanken — man kastar ner
pengar!

ERIKSSON: Kors då! Inte behöver vi ha bekymmer
om brödet, inte. Vi tycks ha guld i struparna.

SANTESSON: Eller koppar åtminstone. Vad i herrans
namn ska vi göra me't?

BROGREN: Ge't åt gubben där. *(Sjungande.)* ”Gubben
är gammal ...”

ALLA TRE I FÖLJD: ”Gubben är gammal. Gubben är
gammal. Urverket dras ...”

GÅRDSSÅNGAREN *(med förändrad röst)*: Tackar!
Tackar! Tackar allra ödmjukast, herrarna ...

ERIKSSON *(plötsligt, högre än förut)*: Kalle-John,
pojkar! Här kommer han ...

HOLMBERG *(med stark rörelse)*: Bröder — kam-
rater ...

ERIKSSON *(först i talton)*: Mätte han leva ...! *(De
andra stämman in sjungande.)*

HOLMBERG *(försöker efter sången åter tala)*: Vän-
ner! Vänner! Mina kära vänner ...

BROGREN: Håll munnen! Det är inte din tur än. *(I
uppstyldad ton.)* På sångarbrödernas, på Sverges
finaste kvartetts vägnar, har jag härmed den stora
äran ... Nå, för tusan! Ta mot blomman då!

HOLMBERG: Gosse, gosse! Gamla skomis, du kom
ändå ...!

BROGREN: Det kunde du väl begripit, din tokskalle!

HOLMBERG: Och du också, bagare! Och Bernhard...

(*I djup rörelse.*) Bernhard! Du som jag varit så orättvis mot!

ERIKSSON: Tala inte om'et. Det är över nu!

HOLMBERG: Ja, det är över. Vi är åter förenade, vi fyra! Att vi nånsin varit skilda är bara en ond dröm...

BROGREN: En ond dröm, ja. Men som vi lärt av, säg?

HOLMBERG: Jag har lärt av den, gosse — var säker på det — jag har lärt mera än någon kan ana! Ja, Eriksson, om min pojke nu vore här skulle jag själv kunna tala med honom...

SANTESSON: Nej, gamle pratmakare — i dag ska vi inte tala! Vi ska sjunga!

BROGREN: Ja, låt oss sjunga sångarbröder! Det befriar. Vilken bit övade vi sist?

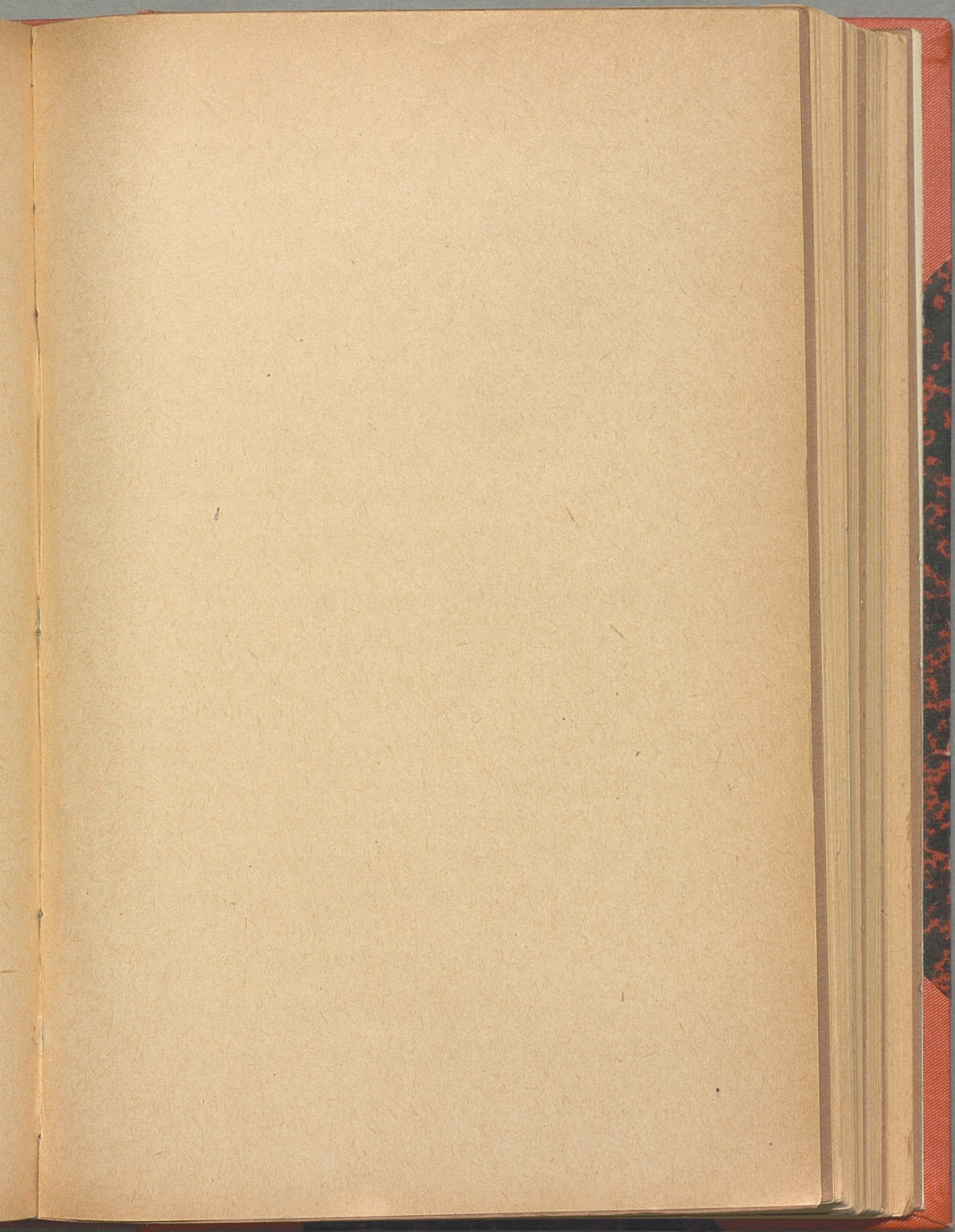
ERIKSSON: Sångfåglarna. (*Klappar i händerna.*) Alltså klara!

DE ANDRA: Klara. Färdiga.

Sång: *Sångfåglarna tänkte bygga* ... etc.

*Detta exemplar är avsett endast för deltagare
i Radiotjänsts teatercirkelverksamhet. **Det
får icke säljas eller överlåtas**, ej heller
ligga till grund för ett uppförande av pjäsen
utan vederbörligt tillstånd.*

Nyare svensk dramatik

GUNNAR BESKOW, *Ett Faustspel*. Lyriskt drama i fyra akter. Med förspel och prolog. 7: 50.

DAGMAR EDQVIST, *Filippa*. Pjäsa i fyra akter. 2: 75.

HERBERT GREVENIUS, *Den första Bernadotte*. Pjäsa i tio scener. 3: 75.

— *Första maj*. Skådespel i tio scener. 4: 50.

RAGNAR JOSEPHSON, *Kanske en diktare*. Teaterstycke i tre akter. 3: 75.

— *Leopold, luftkonstnär*. Teaterstycke i tre akter. 3: 75.

PÄR LAGERKVIST, *Mannen utan själ*. Skådespel i fem akter. 4: 50.

— *Konungen*. Skådespel i tre akter. 4: 50.

SELMA LAGERLÖF, *Gösta Berlings saga*. Skådespel i fyra akter med prolog och epilög efter romanen med samma namn. 3: 25.

VILHELM MOBERG, *Väld*. Skådespel i fyra akter. 3: 50.

SIGFRID SIWERTZ, *Skönhet*. Komedi. 3: 75.

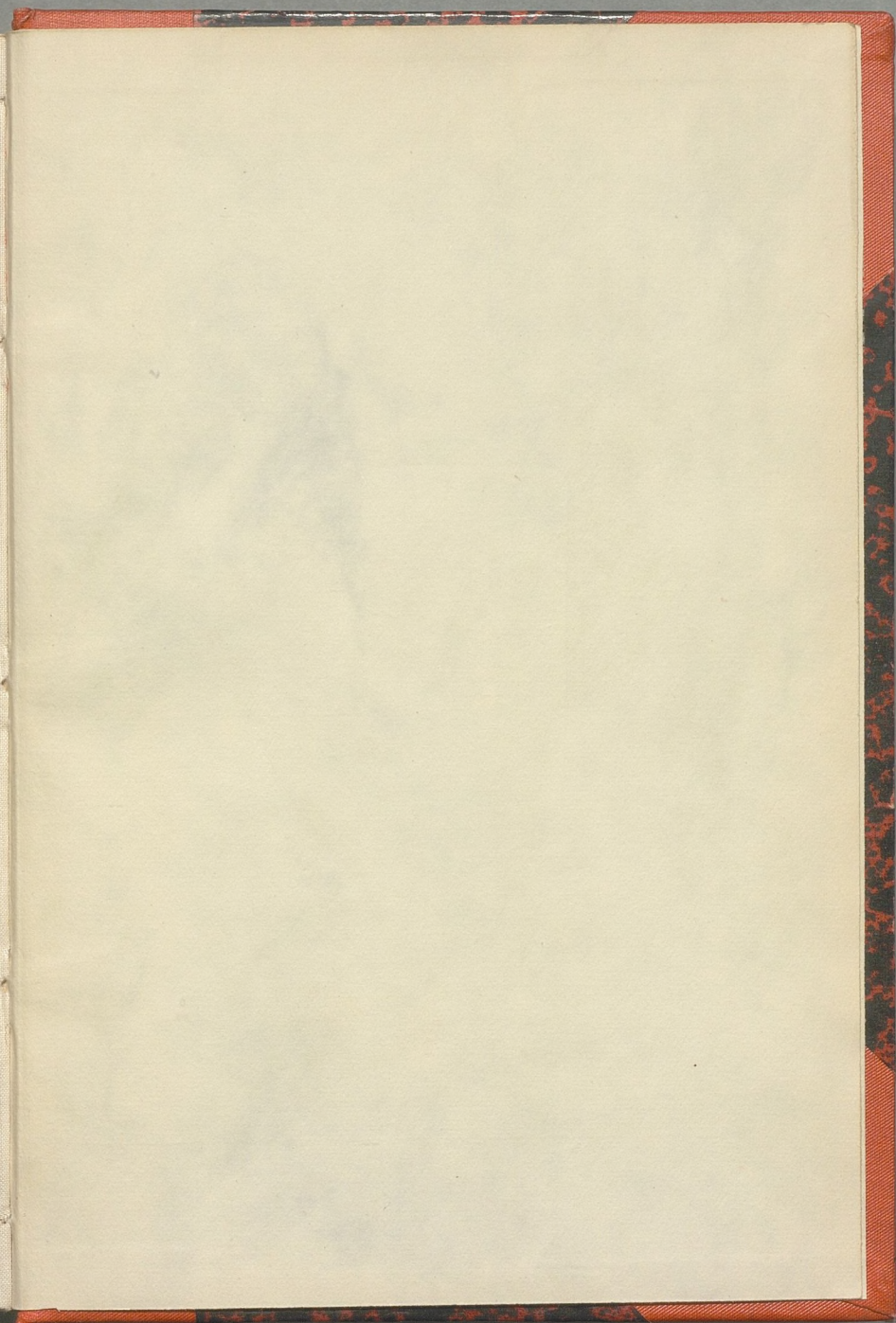
— *Two tidsdramer*. Ett brott. Skådespel i sju tablåer.
En hederlig man. Skådespel i fem akter. 7: 50.

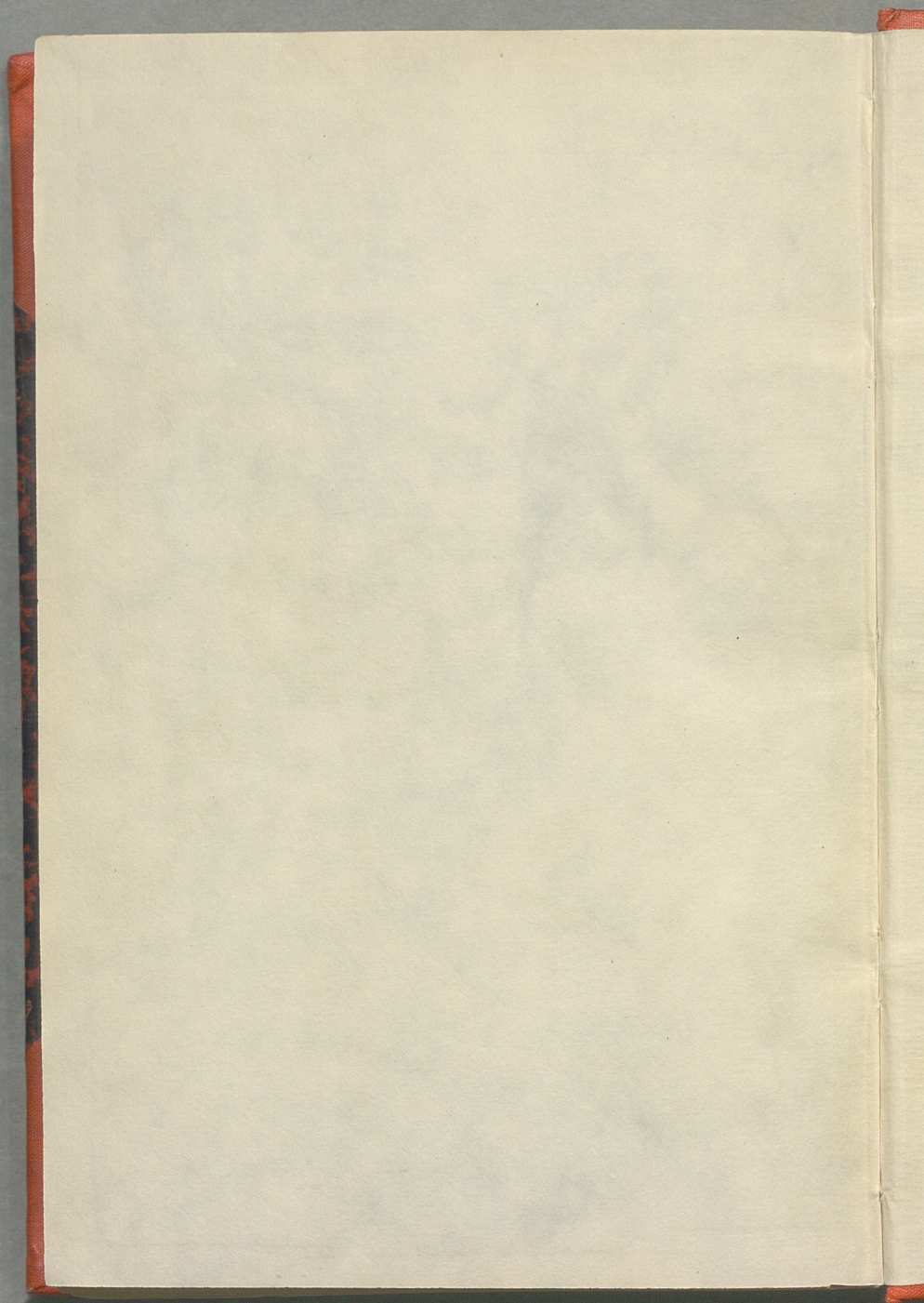
TAGE STAM, *"Kommer och låter oss slå'n!"* Skådespel i fyra akter. 3: 75.

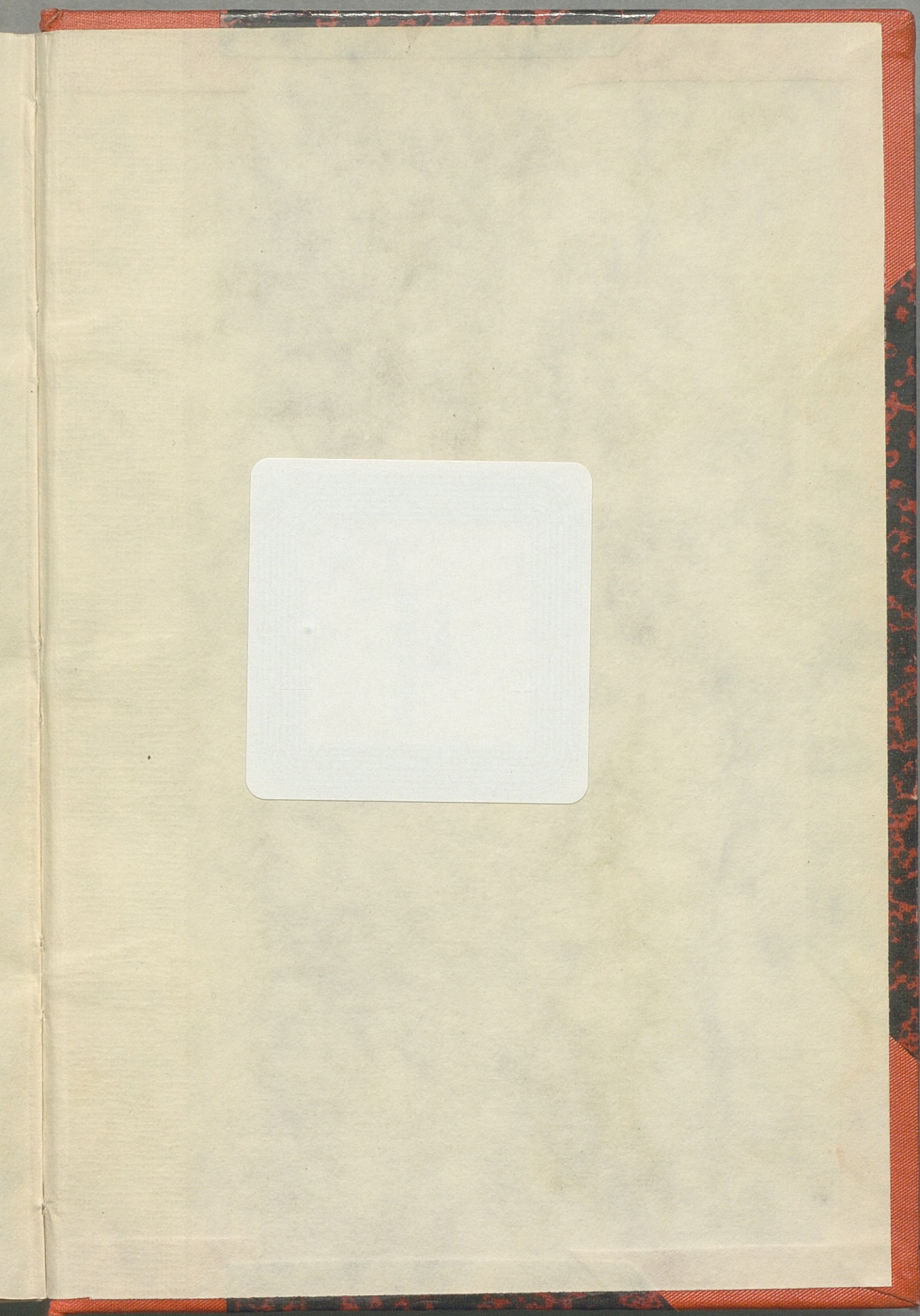
— *Renegaten*. En dramatisk porträttstudie. 3: 75.

MARIKA STIERNSTEDT, *Majestäd*. Pjäsa i tre akter. 4: 25.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Kungl. biblioteket, Stockholm

50001

000 337 026 5

www.books2ebooks.eu